

REFORMA DAŇOVÉHO SYSTÉMU 2010

HLAVNÍ NEDOSTATKY SOUČASNÉHO ZÁKONA

Příprava nové zákonné úpravy zdaňování příjmů probíhala v období vzniku nového obchodního zákoníku, s jehož uplatňováním v praxi nebyly žádné zkušenosti, což se později projevilo i v nezbytných novelách reagujících na nové ekonomické kategorie, jevy a operace. Tím docházelo k postupnému „nabalování“ prvotní úpravy, u které se začal s různou intenzitou projevovat problém systematičnosti, konkrétně absencí obecných ustanovení vymezujících základní pojmy a kategorie.

Systematičnost zákona byla narušena např. zavedením řady titulů osvobození, slev a odpočtů, které jsou výsledkem dřívější přehnané snahy řešit po vzoru ekonomicky rozvinutých států hospodářskou politiku, příjmové či sociální otázky poplatníků a jejich ekonomické chování prostřednictvím daně z příjmů.

Proces nezbytnosti provádět zásadní systémové změny „za pochodu“ lze uvést na příkladu, a to režimu srážkové daně uplatňovanému pro úrokové příjmy právnických osob, který je svou podstatou velmi jednoduchý a zajišťuje okamžitý výběr daně. Na druhé straně však deformuje jednotné podmínky z hlediska podnikatelských aktivit, neboť druh příjmů je při jeho aplikaci důvodem k rozdílnému zdanění.

Neustálé změny ve výpočtu základu daně a existence více režimů paralelně (přechodná ustanovení) představují neúměrnou zátěž poplatníků (náklady na úpravu SW, stanovení základu daně, školení, daňové poradce atd.)
- to znamená ještě větší komplikovanost pro daňovou správu – kontrola několika období najednou s rozdílným režimem, nové formuláře, pokyny, přeškolení atd.
- každá změna režimu je prostor pro daňovou arbitráž

Daňové subjekty se dnes setkávají se čtyřmi soustavami správních orgánů, kterým platí veřejné odvody. Je třeba podávat daňová přiznání na čtyři různá místa, ze čtyř různých míst může přijít kontrola. To způsobuje nadbytečné náklady na straně daňových subjektů i na straně státní správy.

KALOUSKOVO DESATERO DAŇOVÝCH PŘIKÁZÁNÍ

1. **Zákonnost:** upravovat daně pouze pomocí zákonů (ne desítkami pokynů a stovkami stanovisek MF).
2. **Určitost:** ozřejmit každý záměr zákona a jaké bude mít dopady na poplatníka.
3. **Jednoduchost:** čím větší komplikovanost, tím větší prostor k únikům (nelze popsat všechny situace).
4. **Lehkost – výpočtu/výběru:** a tím úspory při správě daní.
5. **Zaměření - kontroly:** neobtěžujme ty, co platí, ale ty, co se daním vyhýbají.
6. **Stabilita:** neměnit základ daně, jenom upravovat výši odečitatelných položek.
7. **Včasnost:** přijímat zásadní změny s dostatečným předstihem a poskytnout návrhy zákonů k odborné a veřejné diskusi (web).
8. **Pravidelnost:** posuzovat opodstatněnost jednotlivých ustanovení a pravidelně čistit od nepotřebných.
9. **Férovost:** respektovat rovnocenné postavení poplatníka a správce s cílem férového výběru pro stát.
10. **Konkurenčnost:** podporovat ekonomickou aktivitu a investice doma i v zahraničí → vytvářet pracovní příležitosti a prosperitu obyvatel žijících v ČR.

ZÁKLADNÍ PARAMETRY DAŇOVÉ REFORMY

Reforma zdaňování příjmu a majetku

- Nový zákon o daních z příjmů
 - zdaňovat u povinných osob pouze ekonomickou aktivitu na území ČR
 - zamezit ekonomickému dvojímu zdanění
 - příjmy zdaněné v zahraničí nezdaňovat dodatečně v ČR (vynětí vs. zápočet)
- Zrušení daně dědické a daně darovací
- Přehledný, srozumitelný a jednoduchý zákon
- Důraz na zásady a principy
- Zjednodušení odpisování majetku
- Větší podpora vědy, výzkumu a vzdělávání
- -daňově odečitatelné položky:
 - 110% - při nárůstu V&V oproti předchozímu roku
 - 120% - při zapojení VŠ do svého V&V, EKO programu
- Podpora usazování kapitálu v ČR
 - osvobození kapitálu při investici / výnosů z investice / prodeji investice.
 - nezdaňovat dividendy vyplácené

Pokračování na druhé straně

ZÁKLADNÍ PARAMETRY DAŇOVÉ REFORMY

- nezdaňovat dividendy přijaté
- nezdaňovat kapitálové zisky (ztráty)
- Zjednodušení daňového přiznání
- Jednotný základ pro daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění
- Nahradit sociální pojištění zavedením systému dvou sazeb pro daň z příjmů – základní a snížené, tj. zůstal by zachován efekt stropů pojistného

Reforma daňového procesu

- Nahrazení stávajícího zákona o správě daní a poplatků novým daňovým řádem
- Větší přehlednost a lepší systematická uspořádání nového zákona
- Zlepšení postavení daňových poplatníků
- Elektronizace daňové správy
- Posunutí splatnosti doměrku z kontroly až po rozhodnutí o odvolání
- Jasná pravidla pro vedení daňového spisu a nahlížení do něj

Institucionální reforma

- 1. fáze: sloučení daňové a celní správy
- 2. fáze: výběr všech veřejných příjmů prostřednictvím jednoho úřadu - jedno přiznání na jeden úřad, jedna kontrola

PŘEHLED POLOŽEK DPFO NAVRŽENÝCH KE ZRUŠENÍ/OMEZENÍ

a) Příjmy osvobozené od daně (§ 4, § 6, § 10):

1. příjmy z prodeje nemovitostí
2. příjmy z prodeje movitých věcí - /omezit/
3. příjmy z energetických ekologických zařízení
4. plnění poskytovaná ozbrojenými silami vojákům v základní (náhradní službě), žákům (vojenských škol) a vojákům v záloze
5. kázeňské odměny poskytované příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů
6. výsluhové náležitosti a přídavek na bydlení u vojáků z povolání a výsluhové nároky u příslušníků ozbrojených sborů
7. příjmy z převodu členských práv družstva (s výjimkou bytových družstev) a účasti na obchodních společnostech
8. úroky z vkladů ze stavebního spoření
9. příjmy z prodeje cenných papírů
10. příjmy nabyvatele nemovitosti při vzájemném vypořádání prostředků podle zákona č. 72/1994 Sb.
11. příjmy plynoucí ve formě povinného výtisku a autorské rozmnoženiny
12. kursový zisk při směně peněz u účtu vedeného v cizí měně
13. příjmy plynoucí ve formě darů poskytnutých pro provoz zoologické zahrady
14. příjmy z doplatku na dorovnání při přeměně, výměně podílu, fúzi společností nebo rozdělení společnosti

15. příjmy bývalého prezidenta republiky
 16. hodnota stravování poskytovaného zaměstnavatelem zaměstnanci formou nepeněžního plnění na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného prostř. jiných subjektů (včetně stravenek)
 17. hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných zaměstnavatelem zaměstnanci na pracovišti formou nepeněžního plnění ze sociálního fondu nebo ze zisku po zdanění apod.
 18. nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům z FKSP ze SF nebo ze zisku po zdanění
 19. bezplatné nebo zlevněné jízdenky poskytované zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům
 20. peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil, naturální náležitosti, zvláštní požitky a úhrada majetkové újmy příslušníkům bezpečnostních sborů
 21. hodnota přechodného ubytování, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytovaná jako nepeněžní plnění
 22. mzdové vyrovnání vyplácené podle zvláštních předpisů ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění
 23. náhrady za ztrátu na důchodu přiznané podle zákoníku práce před 1.1.1989 a vyplácené po 31.12. 1992
 24. zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný v cizí měně vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů
 25. odstupné podle vyhlášky č. 19/1991 Sb. vyplácené pracovníkům v hornictví
 26. příjmy z příležitostných činností, příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby neprovozované podnikatelem a příjem z včel
- #### b) Nezdanitelná část základu daně (§ 15):
1. členské příspěvky zaplacené odborové organizaci

PŘEHLED POLOŽEK DPPO NAVRŽENÝCH KE ZRUŠENÍ

a) Příjmy osvobozené od daně (§ 17, § 19):

1. příjmy za smluvní církevní úkony (příjmy z kostelních sbírek budou osvobozeny jako dary a příspěvky členů budou osvobozeny v jiném ustanovení)
2. příjmy z cenově regulovaného nájemného v případě kalkulace zisku
3. příjmy z ekologických energetických zařízení
4. příjmy Fondu dětí a mládeže
5. příjmy spořitelních a úvěrních družstev z úroků a jiných výnosů z vkladů u bank (pozn.: toto zrušení je již navrženo v současné novele ZDP)
6. příjmy České konsolidační agentury
7. ocenění v oblasti kultury podle zvláštních práv. předpisů
8. osvobození veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízení

b) Sleva na dani (§ 35, § 35a, § 35b):

1. sleva na dani pro zaměstnance se zdravotním postižením (řešit jinými nástroji)
2. investiční pobídky